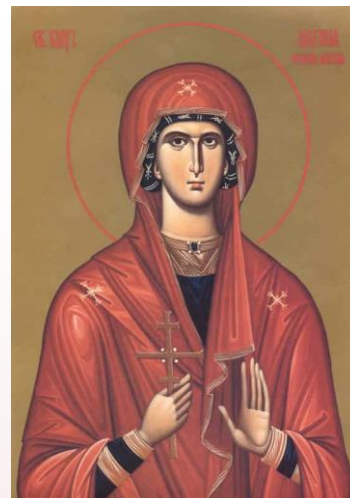

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ

2014. ГОДИНА

УДРУЖЕЊЕ
ОГБЕНА
МАРИЈА
ЛИВАЊСКА

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА ПЕРИОД 1. ЈАНУАР - 31. ДЕЦЕМБАР 2014. ГОДИНЕ

Рад Удружења Огњена Марија Ливањска, у 2014. години одвијао се у складу са усвојеним планским задацима, реалним могућностима и расположивим ресурсима. Удружење и даље настоји да се профилише у јавности својим радом и реализованим пројектима, а све у циљу омасовљавања чланства ради формирања широке базе интелектуалних, материјалних и других капацитета за рад на очувању историсјке свести, културе, традиције, верске баштине Срба на подручију Ливна и рубних села Ливањског поља, као и побољшању услова живота повратника, односно целокупног српског живља на том подручију.

Чланство

На дан 31.12.2014.године Удружење ОМЛ има 411 чланова и даље неповољне старосне структуре у којој доминира чланство од 40 до 60 година старости. Од укупног броја чланова 255 је платило чланарину за најмање једну годину, а 154 ни за једну годину иако је одређени број њих поднео приступницу још 2011. године. Од чланова Удружења који не плаћају чланарину неопходно је прибавити информацију о разлозима ниског степена интереса за рад Удружења и начину даљег вида сарадње.

Од подружница, најбројнија је Подружница Бања Лука, која са 133 члана чини преко 30% чланова Удружења, укључујући и 14 чланова из општина Ливно и Грахово. Међутим, скоро половина чланова ове Подружнице није уплатила ни никад платила чланарину. Реч је, у највећем броју, о особама које су присуствовале оснивачкој Скупштини Подружнице, али се касније нису укључиле, ни у каквом смислу, у рад Удружења.

Подружница Товаришево-Обровац броји 24 члана, колико је имала и у тренутку оснивања.

Најмање бројна, са свега 10 чланова, је Подружница Нови Сад која је основана само три месеца пре краја извештајне године.

Удружење ће и даље тражити адекватне мотивационе приступе за активирање млађе популације, у уверењу да њихов проактиван интерес може битно допринети ефикасном и дугорочном раду Удружења. Ово свакако подразумева оснивање нових подружница, укључујући и подружнице у иностранству.

Органи управљања

Скупштина чланова

Највиши орган управљања, Скупштина Удружења ОМЛ, одржала је у 2014. години Четврту седницу. У сали Културног центра Чукарица у Београду, 15. марта, присутни чланови су пуноважно одлучивали и усвојили:

- Записник са Треће седнице Скупштине,
- Извештај о раду Удружења за 2013. годину,
- План рада за 2014. годину и
- Продужетак мандата члановима УО: Гордани Достанић, Дијани Ковачић, Милошу Дамњановићу, Милану Вуковљаку и Николи Ђурану, до одржавања наредне седнице Скупштине Удружења.

Такође, Четвртој седници Скупштине присуствовали су и гости из других удружења, сличне оријентације.

Четврта седница Скупштине Удружења

Старосна структура чланства, у којој, како смо већ констатовали, доминира чланство старије животне доби, неповољно се одражава и на масовност личног присуства седницама Скупштине. Иако се не доводи у питање пуноважност рада и одлучивања овог највишег статутарног тела Удружења (непосредним гласањем, као и гласовима опуномоћених чланова) за квалитетан рад Удружења пожељно је што масовније непосредно учешће, истицање образложених предлога и сугестија на питања од значаја за Србе на подручју од Ливна до Грахова и очување њихове традиције, културне, сакралне и етнолошке баштине.

Управни одбор

Управни одбор чини девет чланова којима је продужен мандат на Четвртој Скупштини. Током извештајне године одржано је 20 седница Управног одбора на којима се расправљало и одлучивало о: предлогу Годишњег извештаја и Плана рада Удружења за Скупштину, приоритетима и начину реализације задатака постављених годишњим планом, избору добављача материјала за радове, прибављеним и одабраним понудама за извођаче радова, елементима уговарања послова, стању радова на терену, начину информисања чланства о актуелним догађајима, финансијским питањима, координацији са православном црквеном општином Лијевно у Ливну и сл.

Чланови Управног одбора

Од девет чланова Управног одбора, седам је присуствовало на најмање 16 седница, што је одраз високе одговорности за рад овог органа Удружења, па тиме и Удружења као целине.

Председник Удружења

Никола Петровић је за Председника Удружења изабран на оснивачкој Скупштини, на мандат од четири године.

Председник на Бадњи дан у Челебићу

Током извештајне године редовно је присуствовао седницама Управног одбора, непосредно се ангажовао на раду одбора Челебић, као и уређењу спомен гробља Барјак, одржавању парастоса на том гробљу, освећењу цркве и одржавању народног збора у Врбици, али и свим осталим пројектима Удружења. У складу са статутарним овлашћењима заступао је и представљао Удружење у јавности и пред надлежним органима. Његова посвећеност раду Удружења и снажан ентузијазам и даље представљају покретачку снагу Удружења као целине.

Планирано - извршено

Божично и васкршње даривање

Божих 2015. године

Почетком 2015. године, у духу српске традиције божичног даривања коју Удружење спроводи од свог оснивања, уручени су дарови српској деци и самохраним старачким домаћинствима која живе у насељима на подручију од Ливна до Грахова. Поред поштовања традиције, ова акција има за циљ и симболичну манифестацију јединства домицилног и расељеног српског становништва Ливањског поља, којим се гради осећај припадности укупној српској заједници, нарочито код деце и млађе популације.

Бадњи дан у Губину и Ливну

Српска дечија заједница на подручију Ливањског поља броји двадесеторо деце старости до 18 године. Међутим, овогодишња акција даривања српске деце проширена је и на деветоро деце села Доњи Малован и Равно у општини Купрес, а на иницијативу њиховог вероучитеља оца Жељка Ђурице и уз благослов парохијског свештеника.

Даривање деце у Ливну и Горњем Маловану

Деци су уручени поклони у школском прибору, козметичким и кондиторским производима.

Дарове, чији садржај су чинили пакети основних животних намирница, добило је 26 старачких домаћинства без икаквих редовних прихода.

Поклони за наше најстарије

Акцију даривања деце и старих, подржали су, наменским донацијама у роби и новцу, бројни Ливњаци и њихови пријатељи. Обзиром да је прикупљено више средстава него што је потрошено за ову намену, остатак средстава биће утрошен за даривање деце и старих за Васкрс.

Васкрс 2014. године

За Васкршње празнике Удружење је, донацијама и делом средстава прикупљених чланарином, даривало децу ливањског поља пригодним поклонима.

Васкршња радост

Подружнице и сеоски одбори

Планом за 2014. годину предвиђен је наставак активности у области проширења чланства Удружења, између осталог и путем оснивања подружница у градовима са већом концентрацијом становништва пореклом са подручија од Ливна до Грахова.

Такође, у циљу олакшавања рада на сакупљању информација о реалном стању у насељима Ливањског поља, врсти и хитности потребних интервенција, али и већег степена мобилисања чланства и њихове снажније мотивације на реализацији конкретних пројеката на терену, Удружење је базу своје организационе шеме засновало на оснивању сеоских одбора као најоперативнијих јединица.

Подружнице

Поред подружнице у Бања Луци, која функционише од марта 2013. године, у извештајној 2014. години основане су и подружнице Удружења у Товаришеву и Новом Саду.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Подружница Бања Лука

Подружница Бања Лука одржала је више радних састанака на којима су разматрана поједина питања обухваћена планом рада Удружења.

Прва редовна седница Скупштине бањалучке Подружнице, одржана је 26. априла 2014. године у сали парохијског дома на Лаушу. Скупштини су присуствовали и представници Управног одбора Удружења. Чланови су, том приликом, детаљније упознати се актима усвојеним на годишњој Скупштини Удружења:

- Извештајем о раду Удружења у 2013. години, као и
- Планом активности за 2014. годину.

Такође, размотрена су питања организације рада Подружнице у смислу подизања ефикасности будућег рада, као и начина додатног ангажовања: Мире Рамић, Радојке Видовић и Милована Лаганина у Одбору Подружнице.

Скупштина Подружнице Бања Лука

Рад Скупштине благословио је парох лијевањски, отац Жељко Ђурица, који је узео и активно учешће у раду и упознао присутне о актуелним догађајима у Ливну, од значаја за живот тамошњих Срба, као и рад Удружења ОМЛ.

Подружница Бања Лука организовала је одржавање парастоса ливањским Србима, жртвама усташког покоља у Другом светском рату, који је одржан 29. јула 2014, у цркви Св. Јована Богослова на Лаушу.

Подружница Товаришево-Обровац

У складу са једним од својих важних циљева – повезивања и умрежавања што већег броја некадашњих становника Ливањског поља и њихових потомака – Удружење Огњена Марија Ливањска је 8. априла основало подружницу која ће деловати на подручју насеља Товаришево и Обровац, општина Бачка Паланка, обзиром да је знатан

број становника Ливањског поља колонизован на ово подручије 1946. године. Оснивању је претходио припремни састанак 22. фебруара, у згради библиотеке у Товаришеву, на иницијативу потомака колониста, који и после седам деценија, памте и негују своје корене и порекло.

Током оснивачког састанка, присутни су упознати са начином функционисања подружница Удружења, као и обавезама и задацима у оквиру укупних активности Удружења. Том приликом за чланове Одбора новоосноване Подружнице изабрани су: Јован Козомара – председник; Ђорђе Козомора; Слободан Рикић; Зорица Вуковљак; Милан Козомора; Милош Вуковљак, Јован Ранисављев; Симо Огњановић; Милан Шуњка и Милан Козомора.

Подружница Товаришево-Обровац броји 24 члана.

У Товаришеву обележена стогодишњица Првог светског рата

Једна од првих акција коју је организовала Подружница у сарадњи са Месном заједницом Товаришево, је откривање бисте Гаврила Принципа и спомен плоче Солунксим ратницима-добровољцима из Товаришева, са 50 имена. Ова свечаност је организована у склопу обележавања стогодишњице почетка Првог светског рата. Споменик су 21. априла 2014. године, открили филмски редитељ Емир Кустурица и академик Матија Бећковић, а свечаности су присуствовали су бројни гости.

Сећајући се Гаврила Принципа и његовог слободарског чина, мештани Товаришева су дали свој допринос ширењу слободарског духа данас шаљући јасну поруку како српски народ, у овом случају и Принципови земљаци, доживљава историјски догађај из 1914.

Испред Удружења Огњена Марија Ливањска окупљенима се обратила Оливера Радета, члан Управног одбора Удружења. У свом говору, истакла је важност неговања својих корена и нагласила да они који заборављају себе бивају заборављени од других. Поздравила је становнике МЗ Товаришево који су својим делом показали да неће заборавити Гаврила Принципа и све хероје Младе Босне који ће живети и кроз генерације које долазе. Такође, том приликом је академику Матији Бећковићу, филмском редитељу Емиру Кустурици и представнику амбасаде Русије у СР, уручена књиге Буда Симоновића *Огњена Марија ливањска*.

Дани Републике Српске

Чланови Подружнице Товаришево ангажовали су се и на манифестацији Дани Републике Српске у Новом Саду, присуством низу догађаја, као и донацијом пекарских производа на сусрету и дружењеу у Српском народном позоришту у Новом Саду.

Товаришево априла 2014. године

Подружница Нови Сад

Планирано оснивање подружнице у Новом Саду реализовано је 21. септембра 2014. у просторијама Клуба галерије Зрно у Новом Саду.

Скуп у Новом Саду

Оснивачки скуп благословио отац Мирко Јамеџија, некадашњи парох Лијевањски. Представници Управног одбора Удружења присутнима су представили оквире рада подружница, као и најважније пројекте и активности Удружења, а у Одбор Подружнице изабрани су:

- Сава Шуња – председник,
- Бранко Вујчић,
- Соња Давидивић,

- Дарио Броћета и
- отац Велимир Врућинић.

Такође, одлучено је да, поред председника и чланова Одбора, координацију активности између Управног одбора и Подружнице Нови Сад обавља и Ђорђе Јовић, активни члан Удружења.

Рад новосоноване Подружнице требало би да утиче на омасовљавање чланства и активније учешће у раду Ливњака са подручија Новог Сада и околине у раду Удружења.

Чланови одбора Подружнице Нови Сад одржали су више радних састанака и ближе установили начин рада Подружнице, пре свега на омасовљавању чланства и активирањем на реализацији планова рада Удружења.

Сеоски одбори

Поред одбора Челебић и одбора Радановци, активних од 2013. године, у извештајној 2014. години активирају и Одбор Рујани.

Одбор Челебић

Чланови одбора Челебићана током године су одржали седам радних састанака на којима су детаљно договорене активности на: реализацији друге фазе поправке спомен гробља на Барјаку, одржавању парастоса на Барјаку, одржавању народног збора у Врбици коме је село Челебић домаћин 2014. године, и кошењу сеоског православног гробља. Почетком августа 2014. године више чланова одбора Челебић, на челу са председником Удружења Николом Петровићем и председником Одбора Челебићана Владом Козомором, боравило је у Челебићу и директно се укључило у реализацију планираних активности.

До одржавања парастоса српским жртвама страдалим лета 1941. године, који је установљен за 3. август на спомен гробљу на Барјаку, постављена је нова спомен плоча, у тексту идентична првобитној плочи из шездесетих година 20. века, уништеној деведесетих година.

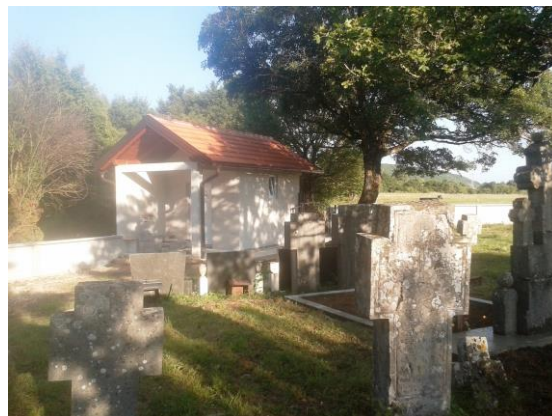
Посета Челебићу искоришћена је и за кошење сеоског православног гробља.

Након завршетка друге фазе поправке спомен гробља на Барјаку, чланови одбора су се договорили о предстојећим радовима за трећу фазу и предлог упутили Управном одбору Удружења ради уштења у План рада за 2015. годину.

Одбор Радановци

Иако село Радановци нема формално основан одбор у оквиру Удружења, Радановчани су организовали и активно приступили уређењу православног гробља Кусача и подизању гробљанске капеле, уз помоћ инфраструктуре и организације Удружења.

Прву фазу обнове и уређења гробља Кусача, која је завршена у складу са планом, финансирали су Радановчани личним средствима и наменским донацијама. Управном одбору Удружења достављен је предлог радова за другу, завршну фазу радова која се планира за 2015. годину.

Гробље Кусача августа 2014.

Одбор Рујани

Одбор Рујачана

Састанак бивших становника села Рујани и њихових потомака, коме је присуствовала и неколицина некадашњих становника Чапразлија и Прова, одржан је 9. августа 2014. у Сурчину. Основна тема скупа који је благословио отац Мирко Јамеџија, а коме су присуствовале 22 особе, била обнова рујанске цркве Покрова Пресвете Богородице, као и поправка ограде рујанског православног и његово одржавање.

Одржавање православних гробаља у селима Ливањског поља

Имајући у виду да је недовољан број формираних сеоских одбора, чија је основна намена управо брига и одржавање православних гробаља, слаба је била и реализација овог задатка, што указује на забрињавајућу неодговорност потомака.

Уређење терена православног гробља и црквишта у Голињеву

Током јула месеца раскрчено је растиње око српске православне цркве и гробља у Голињеву. Од цркве, спаљене током 1941. године, остале су зидине. Парох лијевањски и Удружење иницирали су уређење голињевског православног гробља и обнову цркве.

Црквиште у Голињеву

Деминери: Александар Трапара, Радомир Поњарац и Далибор Марковић, које ни рођење, ни порекло, ни пребивалиште не везују за подручје Ливна, добровољно су, дајући своју снагу и слободно време, искрчили терен око и унутар зидина цркве. Ни овом приликом није изостало лично ангажовање оца Жељка Ђурице, који је заједно са деминерима крчио вишедеценијско растиње.

Остала гробља на подручју Ливаског поља

Поред раније поменутих активних сеоских одбора Челебић и Радановци, која воде бригу и о одржавању гробаља, поменућемо и гробља чија се обнова и одржавање, према сазнању Удружења, одвијају на терену, а ван директног ангажовања Удружења.

Застиње

Иницијатива за обнову гробља у Застинју покренута је од стране удружења грађана на чијем челу је Димитрије Томић. Иако није реч о пројекту Удружења ОМЛ, обзиром да је реч о активном гробљу на коме се Срби Ливна, Застинја и околних насеља сахрањују од 18. века, сматрали смо да именовање нашег представника у Иницијативни одбор за обнову гробља у Застинју треба пружити подршку иницијативи Димитрија Томића.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Иницијални одбор чине: Димитрије Томић, отац Жељко Ђурица, Драгомир Петровић и Милош Дамњановић (представник Удружења ОМЛ).

Такође, преко своје интернет странице, електронске поште и других контаката Удружење је обавештавало чланове о почетку и току радова и позвало заинтересоване да финансијски помогну реализацију пројекта. Из наведених разлога, као и због чињенице да неки чланови Удружења имају почивше рођаке на овом гробљу, у овај Извештај уврштена је и информација о радовима на гробљу у Застинју.

Радови се, због своје опсежности, спроводе фазно, а прва фаза обнове зида започела је 6. септембра 2014.

Радови на застинском гробљу септембра 2014.

Губер

На православном гробљу у Губеру, мимо активности Удружења, личним ангажовањем члана Удружења Боре Пажина, покошена је трава.

Лиштани

На православном делу гробља у селу Лиштани, личним ангажовањем потомака почивших извршене су одређене поправке споменика, а гробље се редовно коси.

О личним ангажовањима појединаца на сличним пословима у другим селима, Удружење не поседује потпуне информације.

Радови по пројектима који се спроводе фазно

У планским активностима обнове, заштите и доградње српских верских и сакралних објеката, Удружење је за 2014. годину предвидело израду и фазну реализацију следећих пројеката:

- обнова и завршетак Спомен-костурнице;
- обнова спомен гробља на Барјаку
- обнова цркве у Рујанима и
- поправка крова цркве Успења Пресвете Богородице у Ливну.

Обнова и завршетак Спомен-костурнице у Ливну

У Извештају о раду Удружења за 2013. годину детаљно је образложена иницијатива и активности неколицине потомака жртава који су кроз више појединачних акција поправљали спољни изглед костурнице, као и активирање раније прикупљених (а неутрошених) средства регистрованих као стара девизна штедња у Регистру вриједносних папира Федерације Босне и Херцеговине.

Током 2014. године, на Спомен костурници су били нужни ванредни радови на изолацији влаге, откопавањем земље око Спомен-костурнице ради повезивања оштећене изолације. Након тих радова постављене су бехатон плоче испред улазних врата, изведени су електричарски радови, постављана расвета и поново су окречени унутрашњи зидови.

Радови на Спомен костурници 2014.

Квалитет радова и њихово извршење у складу са пројектом, понудама, уговорима и предрачунима надзирао је ангажовани стручњак у својству надзора.

Наведени радови финансирани су претежно средствима наменских донација.

Извршени радови су предуслов за наредни корак, који се односи на постављање спискова страдалих и украшавање зидова. Ради реализације тог корака, Удружење је преко своје интернет странице и електронском поштом, упутило позив свим заинтересованим за достављање исправки и допуна спискова страдалих лета 1941. На основу малог броја приспелих података, као и коришћењем других релевантних

извора (као подаци Музаја жртава геноцида из Београда исл) сачињен је списак жртава који ће бити постављен у Спомен-костурнице.

Са компанијом Новице Милошевића, *Print in plus* из Београда, договорено је постављање списка страдалих на плочама са диодама које ће осветљавати имена жртава. Израда плоча са списком жртава је у току.

Унутрашњост Спомен-костурнице и будући приказ списка жртава

Удружење је, на основу релевантних историјских извора, израдило текст о животу Срба у Ливањском пољу са демографским подацима кроз историју и исти ће, са прикладним фотографијама, бити исписан на унутрашњим зидовима Спомен-костурнице, као својеврсна стална музејска поставка.

Након постављања плоча приступиће се постављању текста и слика на зидове.

Обнова спомен-гробља на Барјаку

На основу Планом предвиђених активности, током 2014. године настављено је са радовима на реконструкцији спомен гробља Барјак у Челебићу.

У току извештајне године, поред кошења, извршени су следећи радови:

- израда и постављање спомен плоче са текстом идентичним оригиналној плочи,
- постављање металног крста над плочом,
- постављање и довођење у функцију улазних врата и
- постављање металних делова оградe (између стубова на предњој страни).

Радови су извршени донацијама потомака Челебићана чија тела се налазе под боровима Барјака.

Спомен- гробље на Барјаку

Обнова цркве Покрова Пресвете Богородице у Рујанима

Одбор села Рујани, у складу са планским задатком Удружења, покренуо је акцију даље обнове рујанске цркве и православног гробља, као и прикупљање средстава за реализацију прве фазе овог задатка.

Радови на рујанској цркви, септембар 2014

Средствима наменске донације за обнову цркве и поправку оgrade и одржавање гробља у Рујанима, финансирани су следећи радови:

- поравнање земљишта и одвод атмосферских и подземних вода;
- постављање олука;
- замена оштећене камене, бетонском гредом над улазним вратима;
- уградња затезне сајле за учвршћење зидова;
- постављање естриж подлоге за подне керамичке плочице;
- малтерисање унутрашњих зидова и иконостаса и
- уградња кровне ламперије.

Након завршених радова у рујанској цркви је одржана свечана Литургија обележавања славе ове богомоље.

Обнова православне цркве Успења пресвете Богородице у Ливну

Значај обнове српске православне цркве Успења Пресвете Богородице у Ливну је вишесеструк за српски народ ливањског подручија, обзиром да је реч о више од век и по старој православној цркви која чини осовину духовности и верског идентитета српског народа ливањског подручија, али и значајан споменик културе БиХ.

Недостатак потребних финансијских средстава у државним фондовима пресудно је утицао на одлуку домицилног и расељеног српског живља да самостално, уз благослов и активно учешће и подршку Епархије бихаћко-петровачке и Парохије лијевањске приступи фазној реконструкцији цркве, почев од најкритичнијих радова.

Удружење Огњена Марија Ливањска у свој годишњи план за 2014. годину уврстило је обнову крова ливањске цркве покривком лимом, а уз благослов Његовог Преосвештенства Владике бихаћко петровачког, Атанасија.

Радови у порти 2014.

Радови су извршени према плану и у складу са уговором са добављачем, уз извесно кашњење због неадекватних метеоролошких услова.

Обнова цркве Успења Пресвете Богородице се наставља и након ових радова, у складу са пројектом генералне обнове ове православне светиње и материјално-финансијским могућностима Федерације БиХ, Републике Српске, Епархије бихаћко-петровачке, Удружења ОМЛ и верника.

Радови на замени крова ливањске православне цркве

Поправку крова ливањске цркве финансирале су православна црквена општина Лијевно у Ливну и Удружење ОМЛ из средстава наменске донације чији је навећи део добијен по конкурс Канцеларије за дијаспору и Србе у региону Републике Србије, како је наведено у извештају за претходну годину.

Поштовање жртава ратова

Српски народ Ливањског поља је током своје дуге историје на том подручју био изложен тешком страдању, које није поштедело ни невино цивилно становништво, ни децу. Сliku некада српских насеља данас карактеришу опустела села, срушене куће, напуштена имања, зарасла гробља...

Таква чињенична околност намеће пред потомство ливањских Срба обавезу чувања успомена и помињања жртава како у местима у којим данас имају дом, тако и на месту страдања предака.

У том смислу, Удружење ОМЛ је установило неколико праваца деловања.

Парастоси

У данима пред празник свете Великомученице Марине – Огњене Марије, потомци православних Срба из Ливна и Ливањског поља пострадалих током 1941. године од усташа, окупили су се и ове године у сећању на своје претке.

Обавештавање о датуму, месту и времену одржавања парастоса, као и организација одласка расељених сународника на парастос у Ливно, део су активности које је и ове године предузело Удружење.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

О одржавању парастоса Удружење је обавестило јавност путем своје интернет странице, као и достављањем вести новинским агенцијама Танјуг и Срна и радију Слово љубве.

У реализацији овог задатка Удружење је сачинило понуду организованог превоза по повлашћеној цени, за бројније присуство у Ливну. Заинтересованих за овакво групно путовање није било ни ове године.

Парастос у цркви Светог Марка у Београду

Дани сећања су почели у недељу 27. јула у Београду, парастосом у цркви Светог Марка који је организовало Удружење Огњена Марија Ливањска. Пред око 80-ак окупљених бивших становника Ливна и Ливањског поља и њихових потомака, парастос је и ове године служио бивши парох ливањски, отац Мирко Јамеџија.

На датум установљен претходних година, 29. јули, и ове године је одржан парастос у Бања Луци, у цркви Светог Јована Претече на Лаушу, који је служио парох граховски, отац Александар Рељић.

Парастос у Бања Луци

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Парастос у Ливну, који је одржан 30. јула, пред више од тридесет верника, служили су отац Жељко Ђурица и протонамесник Слободан Кљајић. На парастосу у Ливну били су присутни и представници УО Удружења из Београда и Подружнице Бања Лука, у личној организацији, као и министар просвете и културе Републике Српске, Горан Мутабџија и председник удружења "Јадовно 1941", Душан Басташић.

Парастос у Ливну

Од 2013. године, на дан 3. августа, служи се парастос жртвама усташког злочина на спомен-гробљу на Барјаку. Ове године парастосу на Барјаку, који је служио отац Жељко Ђурица, присуствовали су и представници Удружења ОМЛ, већином из Одбора Челебић.

На Барјаку, 3.августа

Обележавање стратишта

У оквиру сећања на жртве, Удружење је дефинисало активност достојног обележавања масовних стратишта Срба, пре свега обновом порушених споменика и обележија. Током 2014. године настављени су, како смо већ навели, радови на спомен гробљу Барјак и Спомен костурници и Ливну, а дефинисане су околности начина обележавања осталих стратишта (постављање путоказа) и реконструкције споменика.

Попис жртава

Велики број страдалих Срба ливањског подручија, било да је реч о цивилним жртвама или припадницима војних формација, намеће пред потомке обавезу пописивања имена страдалих, без обзира на деценијама мерен проток времена, као и чињеницу да потпуни списак не може бити сачињен.

У том смислу, Удружење је приступило корекцији и допуни списка страдалих цивилних жртава лета 1941. године, чију је најсвеобухватнију верзију сачинио Мићо Радета.

Такође, чланови Удружења ангажовали су се и на сакупљању података страдалим Србима и њиховој културној и верској баштини, из разних извора, након чега ће, њиховим поређењем и провером тачности бити сачињени посебни спискови страдалих по периодима и категоријама жртава.

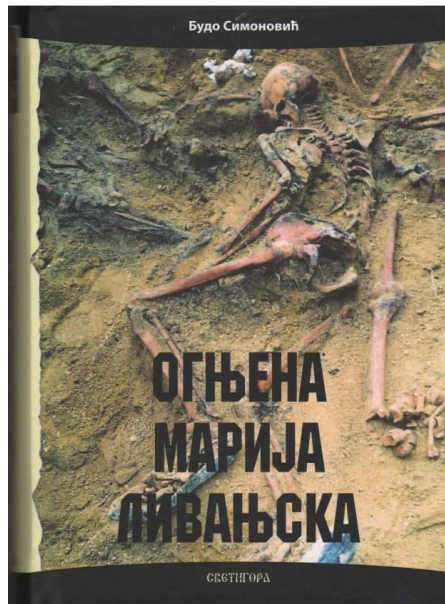
Надаље, бројна страдања намећу и потребу установљивање својеврсног календара (што прецизнији период појединачног догађаја) и атласа (тачно лоцирање сваког стратишта) страдања Срба. Констатовано је да ова акција захтева шири приступ, односно да је у активности потребно укључити и појединце или удружења који би радили на истом задатку нарочито за подручија суседних општина: Купрес, Дувно, Гламоч и Грахово.

Ново издање књиге *Огњена Марија ливањска*

Страдања српског цивилног становништва на дан свете Великомученице Марине (Огњене Марије) 1941. године, најцеловитије су приказана широј јавности записом непосредног сведочења чудом преживелих страдалника преточених у књигу *Огњена Марија ливањска*, аутора Буда Симоновића. Након четири распродата издања, издавачи Светогора и Удружење ОМЛ су почетком 2014. године издали су пето ћирилично издање ове књиге.

Од продатих књига из контингента од 500 примерака петог издања књиге, финансираног од стране Удружења, покривен је припадајући трошак штампе.

Промоција књиге, поред Подгорице (у организацији Митрополије црногорске) одржана је и у организацији Удружења ОМЛ и то у: Београду, Бања Луци и Новом Саду. Свим промоцијама је присуствовао аутор, коме је на промоцији у Бања Луци додељено признање СПЦ Добротвор српског народа.

Насловна страна петог издања

Промоција у Београду

Промоција у Београду је одржана 22. марта у сали Културног центра Чукарица.

Са београдске промоције

Током промоције присутнима је приређен:

- пригодан уметнички програм;
- видео снимак са ексхумације жртава 1991. године;
- изложба фотографија ликова страдалих и преживелих особа које се помињу у књизи, као бројних стратишта и некадашњег и садашњег изгледа споменика над стратиштима, као и порушених српских објеката током рата деведесетих.

Промоција књиге одржана је са благословом и уз присуство Његовог Преосвештенства Епископа бихаћко-петровачког Господина Атанасија.

Промоција у Бања Луци

У пуној сали Културног центра Бански Двор, 26. априла је одржана бањалучка промоција књиге. Уз Удружење ОМЛ суорганизатори овог културног догађаја били су УГ Јадовно 1941-Бања Лука и СКПД Просвјета одбор Бања Лука.

Промоција књиге у Бања Луци

Скуп су благословили отац Жељко Ђурица парох лијевањски, протојереј-ставрофор Ратко Радужиковић архијерејски намесник бањалучки, протонамесник Драган Максимовић старешина Саборног храма Христа Спаситеља у Бања Луци и јереј Драган Шућур.

На промоцији, поред аутора, говорили су: др Срђа Трифковић, др Душко Певуља и Предраг Лозо председник удружења студената историје у Бања Луци „Милан Васић“.

Признање Српске Православне Цркве - Добротвор српског народа, аутору је уручио отац Жељко Ђурица.

Промоција у Новом Саду

Новосадској промоцији, одржаној 21. септембра у Галерији Зрно, присуствовало је преко 70 слушалаца. Након приказаног 15-о минутног филма о страдању Срба и ексхумацији жртава из динарских јама 1991. године, аутор је присутнима изнео своја искуства из периода настајања књиге и сусрета са преживелим сведоцима.

Аутор потписује књигу

Уз промоцију приказана је мини-изложба фотографија и докумената о страдању Срба ливањског подручја лета 1941. године и током грађанског рата у БиХ деведесетих година.

Књига на енглеском језику

Велики степен непознавања тешких страдања ливањских Срба, у широј нарочито међународној јавности, негативна перцепција о Србима грађена последње две деценије преко утицајних светских медија, као и бројна српска дијаспора којој припадају и многобројни расејани ливањски Срби у земљама енглеског говорног подручја разлози су због којих је Удружење приступило активности израде и штампања књиге Буда Симоновића *Огњена Марија ливањска*, на енглеском језику. Уз ангажовање аутора, књига је преведена и направљен је прелом, што је финансирано средствима наменске донације. У току је штампа књиге која се у продаји може очекивати у првом тромесечју 2015. године.

Однос према традицији и формирање архива Удружења

Формирање базе података расељених Ливњака и потомака, као и архиве скенираних, копираних и оригиналних докуманата историјског и етнографског карактера је дефинисано као стални задатак Удружења.

Нажалост, ни 2014. године Удружење на реализацији овог задатка није имало значајнијих, конкретних активности.

Базе података расељених ливањских Срба

Задатак формирања базе података расељених ливањских Срба, у смислу сабирања и чувања општих података о месту порекла, новом месту и адреси становања расељених, поред информативног карактера треба да има за циљ и окупљање српске заједнице око реализације важнијих питања од националног интереса и побољшања животних услова малобројних Срба који још увек опстају у насељима Ливањског поља.

У 2014. години дефинисан је и са пројектантом договорен пројектни задатак израде апликације електронске базе податка, чији се завршетак очекује до средине 2015. године. Начин, услови и могућност располагања подацима у бази биће регулисани посебним актом Управног одбора Удружења.

Формирање архива Удружења

Током 2014. године Удружење је електронском поштом и путем интернет странице упутило позив Србима са подручија Ливна и Грахова за достављање докуманата, фотографија, аудио и видео снимака, као и делова народне ношње и рукотворима у приватном поседу, а који речито говоре о животу Срба на том подручију у ближој и даљој прошлости, њиховој ношњи, обичајима, музичком и књижевном стваралаштву. Документа и фотографије могу бити оригинални, али и кописани или скенирани.

Прегаче наших бака

Осим спорадичног прибављања неких фотографија, у реализацији овог задатка координатори, отац Жељко Ђурица и Јасна Вујчић радили су на прикупљању и поправци елемената српске народне ношње ливањског подручија, тако да Удружење располаже са шест веома вредних, аутентичних прегача које су ткале и носиле Српкиње у Ливањском пољу.

До даљњег остаје актуелан апел Србима пореклом из насеља Ливањског поља, који поседују оригиналне делове мушке и женске народне ношње и рукотворина, имају

сазнања о оригиналном начину њихове израде или су упућени у музичко и књижевно стваралаштво Срба Ливањског поља да се обрате Удружењу и/или доставе фотографије са описом предмета и другим детаљима, као и видео и аудио снимке.

Важно је да током нередног периода чланови Удружења раде на прикупљању и поправци оригиналних рукотворина и народне ношње, сачине записе о оригиналном начину њихове израде и њиховој употреби, али и сниме оригинално извођење српске инструменталне и вокалне музичке баштине.

Допринос повратку и српској заједници ливањског подручија

Једна од области деловања у оквиру циљева постављених Статутом и другим актима Удружења ОМЛ, односи се и на пружање помоћи српском становништву Ливањског поља које на том подручију опстаје и привређује, често у врло тешким условима. Постизање резултата на овом пољу деловања, осим директне помоћи становницима, може додатно мотивисати повратак Срба на своја имања.

Инфраструктура

Питање стања инфраструктуре на подручију Ливањског поља, нарочито српских села Доњег поља, веома је сложено због крајње лошег стања, потпуно неприхватљивог како за становништво које је тамо стално настањено, тако и за власнике имовине који имају пребивалиште ван Ливањског поља. Обезбеђење за пристојан живот важне инфраструктуре (пут, водовод, канализација, телефон...) на подручију српских села, сада са малобројним и претежно старачким становништвом, често је могуће само организованим приступом надлежним локалним институцијама.

Важност инфраструктурне изграђености има велики значај и за подстицај расељеног становништва за поправку кућа и одлуку о привременом, повременом или сталном боравку. Такође, инфраструктурни објекти омогућавају и адекватно плодуживање имовине укључујући и њену продају по цени која ће уважити доступност пристојне инфраструктуре.

Иако је тешко определити које од нерешених виталних инфраструктурних питања завређује највећу пажњу, ипак сматрамо да приоритет припада путним прилазима. Путеви су на појединим деловима у таквом стању да се српским селима не може прићи моторним возилом.

Апелима и петицијама које надлежним институцијама упућују становници доњеполских села могу се прикључити само они који документом легитимишу свој правни интерес, односно поседују босанска лична документа.

Са своје стране, Удружење се може ангажовати у обавештавњу чланства о таквим акцијама и прикупљању потписа на подручију Србије, а као групација ливањских Срба, пружиће и сваку другу могућу подршку.

Имвинско административна питања

Личне карте

Остварење бројних права лица рођених на подручију Ливањског поља, некадашњих становника и/или њихових потомака у многим случајевима везано је за држављанство Босне и Херцеговине.

Разумевајући значај поседовања босанских личних исправа, Удружење је преко интернет странице пружио информацију о праву и начину прибављања овог документа, са позивом лицима која имају право, да то и учине.

Регулисање власништва над имовином

У претходном периоду Удружење је упутило апел расељеним Србима да формално правно регулишу власништво над својом непокретном имовином. Уколико се укаже потреба, Удружење ће сагледати могућност ангажовања лица на подручију ливањске општине које ће, за одређену надокнаду, обављати рутинске документационо-административне послове пред органима локалне управе.

Најиздјживија у опстајању на подручјима са којих се српски народ деценијама повлачи под разним врстама притисака је Српска Православна Црква. Она чува трагове живота Срба на широким просторима на којима су остали само малобројни припадници нашег народа. Имовина које се прећутно одричемо може бити дарована том верном чувару, нашој цркви, или јој поверена на чување и уживање.

Апел Удружења и даље је актуелан.

Прикључење обновљених кућа на електромержу у општини Ливно

Удружење је путем електронске поште и своје интернет странице упутило позив особама са територије општине Ливно из села доњег Ливањског поља, чије су куће обновљене након последњег рата, а још увек нису прикључене на електромержу, да се јаве Удружењу ради добијања прикључак за струју.

Јавни скупови Удружења

Трибина посвећена годишњицама српске цркве и школе у Ливну

У парохијској сали цркве Свете Петке у Сурчину одржана је 29. новембра, трибина посвећена 155-ој години изградње православне цркве Успења Пресвете Богородице у Ливну, као и 140-ој годишњици изградње српске школе у овом граду.

Реч је о трећој трибини са истом темом, одржаној у 2014. години. Претходне две одржане су у Ливну и манастира Веселиње, у организацији Парохије лијевањске.

Плакат о одржавању трибине у Сурчину

Обележавање годишњице институција које су дале најснажнији печат одржању верског и националног интегритета Срба ливањског подручја, благословио је Његово Преосвештенство Епископ бихаћко-петровачки Господин Атанасије.

Трибина у Сурчину

О српској православној заједници у Ливну која је пре једног и по века, у духовном и материјалном смислу, била једна од напреднијих у тадашњој Босни, говорили су: Радован Пилиповић, директор Архива СПЦ, отац Жељко Ђурица, парох лијевањски и отац Мирко Јамеџија, ранији парох лијевањски.

Донаторска вечера

Село Грковци, подно Динаре, спада међу најстарија у Ливањском пољу. Некада је било пуно српских домова и орило се дечијом грајом и циком, момачком и девојачком радосном песмом, шалом... Данас су се Грковци, као и друга српска села, шћућурили и тихују са својих ни двадесет домова и то махом остарелих домаћина чија је припадност кућном прагу била јача од силе истеривача и јача од надвијене самоће.

Међу мање од четрдесет Грковчана до скоро је било четворо деце. Њихов несташлук и весела игра не оре се селом, не допире смех даље од дворишта. А у јулу 2014. године, када се у кући Веселинка и Ковиљке Ненадић родила унука, та мала група појачана је за још једног члана, Синишину Кристину. Обрадовали су се сви у Грковцима, сви Срби у Ливањском пољу, наш парох који све ређе венчава и краштава, а обрадовали смо се и ми, ван завичаја.

Удружење је организовало Донаторску вечеру са намером прикупљања почетног улога за оснивање Фонда за опстанак из кога би се пружала прва помоћ свакој младој српској породици да покрене неки породични посао којим ће наставити свој живот у родном пољу и тако, на изванредан начин, продужити и присуство свих нас у родним селима. Од средстава сакупљених на Донаторској вечери скромно су помогнуте родитељи мале Кристине. Обрадовали су се мање новцу, а више сећању, пажњи и поруци да се и ми одавде радујемо њиховим радостима.

Са Донаторске вечере у Сурчину

Донаторска вечера одржана је 15. јуна у сали сурчинског ресторана BOS. Након благослова оца Радмила Гардовића, из земунског храма Свете Тројице и поздравних речи представника Удружења, окупљене је на звуке завичаја подсетио гуслар Милорад Шаровић, док је панчевачко удружење „Панонке“ припремило мини-изложбу ручних радова инспирисаних ношњом и предметима из ливањског краја. Председница тог удружења, Јасна Вујчић, подсетила је присутне на начин израде предмета народне

ношње ливањских села, начин очувања оригиналних предмета, као и очувања вештина њихове израде. Међу експонатима највећу пажњу присутних привукли су оригинални женски одевни предмети (кошуље, садек, прегаче), неки стари и преко 100 година.

Обзиром да су непосредно пре одржавања овог догађаја Србија и Српска погођене катастрофалним поплавама, део скромног прилога одвојен је за пополављене у обе републике.

Односи са јавношћу

Односи са Епархијом бихаћко-петровачком

У погледу сарадње са Епархијом бихаћко-петровачком, као речит пример привржености и сарадње још једном истичемо присуство и благослов Његовог Преосвештенства Владике Атанасија скуповима и подухватима у организацији Удружења, као и присуство представника Удружења литургијама, прославама и парастосима у организацији и по позиву Епархије.

Крсна слава Епархије

На дан своје славе, Сабора Срба Светитеља, која је прослављена 14. септембра у Босанском Грахову, Епархија Бихаћко-петровачка је благословена посетом – Његове Светости Патријарха српског господина Иринеја.

Уз бројне госте и јавне личности политичког и културног живота Федерације БиХ, Републике Српске и Републике Србије, слави су, на позив Епархије, присуствовали представници Удружења ОМЛ.

Патријарх српски на слави Епархије бихаћко-петровачке

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Свечаности у Грахову поводом обележавања стогодишњице Сарајевског атентата

Обележавању стогодишњице Сарајевског атентата и почетка Првог светског рата у Босанском Грахову, које је започело 28. априла 2014. године Светом архијерејском литургијом у храму светих Апостола Петра и Павла, освећењем ново-обновљене капеле на градском гробљу на Мраморју и парастосом Гаврилу Принципу и проти Илији Билбији, присуствовали су и представници Удружења ОМЛ.

Плакат почетка обележавања Сарајевског атентата

Прослава Видовдана у Босанском Грахову - Њихова Преосвештенства Епископ бихаћко-петровачки Господин Атанасије и Епископ горњокарловачки Господин Герасим служили су Божанску Литургију у храму Светих Апостола Петра и Павла у Босанском Грахову, на Видовдан. Епископима су саслуживали свештомонаси и свештеници из Епархије бихаћко-петровачке. Након Литургије, одржан је помен свим пострадалим војницима, војсковођама од Косовског боја до дана данашњег, коме су присуствовали представници Удружења ОМЛ.

У Грахову априла 2014. године

Односи са Парохијом лијевањском

Из презентованих извештајних ставки о раду Удружења у 2014. години јасно је уочљива стална комуникација, координација и блиска сарадња са Парохијом лијевањском и нашим парохом Жељком Ђурицом, покретачем бројних активности и несебичним радником на очувању српских споменика, баштине и културе на подручију од Ливна до Грахова. Отац Жељко је и најчвршћа спона одржавања блиских веза расељеног и домицилног српског становништва.

Представници Удружења све чешће учествују у организацији скупова прославе црквених слава, присуствују прославама црквених слава, литургијама и другим догађајима на подручију и ингеренцији Православне црквене општине Лијевно у Ливну.

Такође, отац Жељко Ђурица личним присуством појединим догађајима у Србији одржава везу са својим расељеним парохијанима удруженим у ОМЛ.

У току 2014.године УО Удружења донео је одлуку о плаћану годишњег парохијала Парохији лијевањској, у износу од 10% вредности наплаћене чланарине.

Традиционални скупови Срба у Ливањском пољу

У периоду традиционалног окупљање Срба Ливањског поља, од 30. јула до 4. августа, на саборима у Црном Лугу и Врбици, на Шатору и богослужењима у православним црквама, били су присутни и представници Удружења ОМЛ, представљајући на прикладан начин Удружење и његове циљеве и мисију.

Илиндан у Црном Лугу

У цркви Светог пророка Илије у Црном Лугу, 2. августа је прослављена слава храма – Илиндан. Свету Литургију, пред око 80 верника, служили су парох лијевањски и црнолушки отац Жељко Ђурица и парох граховски, отац Александар Рељић. Након вечерње службе, мноштво народа Ливањског поља окупило се на традиционалном црквено-народном сабору.

Удружење је и ове године поставило свој штанд, а на Сабору су били присутни и чланови одбора Подружнице Товаришево-Обровац Удружења ОМЛ.

У Црном Лузу 2014.

Окупљање у Губину

На дан св. мученика Емилијана и Јакинта, 31. јула, у губинској цркви литургију су служили отац Срђан Белензада, парох веселињски и отац Жељко Ђурица, парох-администратор губински.

Губин, 31.јула

Освећење цркве у Врбици

Уз Парохију врбичку, део организационих активности освећења цркве Силаска Светог Духа на апостоле и сабора у Врбици, преузео је и Одбор Челебић Удружења ОМЛ, обзиром да је ово село 2013. године прихватило улогу домаћина.

Пред свечаност освећења цркве извршене су нужне поправке на парохијском дому и уређењу мокрог чвора.

Докићи, кумови врбичке цркве

Празник свете Марије Магдалине окупио је преко 200 Врбичана и становника околних села. Свету Архијерејску Литургију служио је Његово Преосвештенство Епископ бихаћко-петровачки, господин Атанасије, а саслуживали су: отац Мирко Јамеџија, бивши парох лијевањски и врбички; отац Венјамин Ковачић; отац Александар Рељић, парох граховски; отац Зоран Миловац, парох дрварски; отац Срђан Белензада, парох веселињски и ђакон Никола Перковић. Обновљена врбичка црква је освећена, а Врбичанин, проф др Бранко Докић и његова супруга Зорка били су кумови цркве, који су, уз Епархију бихаћко-петровачку, личним средствима финансирали овај овај догађај и славску трпезу љубави гостима.

У знак захвалности госпођи Марији Лежер из Канаде и овом приликом истичемо да су врбичка црква и парохијски дом већим делом обновљени њеним залагањем, у спомена на њеног супруга, официра СФОР-а, Марка Лежера, који је за време рата деведестих боравио на ливањском подручију, а касније погинуо у Авганистану.

Звук старог звона поново разлеже врбичком парохијом захваљујући ангажовању кума, Бранка Докића.

Врбица 2014.

Слава цркве у Рујанима

Достојанствена свечаност поводом црквене славе Покрова Пресвете Богородице, одржана је у обновљеној рујанској цркви 11. октобра. На Свету Литургију позивало је црквено звоно које се годинама није чуло у Доњим Рујанима, а служио је Његово Преосвештенство Епископ бихаћко петровачки, Господин Атанасије, а прислуживали: отац Жељко Ђурица, парох лијевањски; отац Александар Рељић, парох граховски; отац Слободан Кљајић, парох гламочки и отац Срђан Белензада, парох веселињски.

Рујани

Домаћини и гости из Бања Луке, Босанског Петровца, Грахова, Гламоча и Београда дружили су се уз славски ручак послужен у парохијском дому у Губину.

Славска трпеза у Губину

Још неколико важнијих догађаја живота Парохије лијевањске

Поред поменутих сабора српског народа ливањског подручја, додајмо још неколико већих догађаја из живота Парохије лијевањске.

Литургију претходно освешених дарова 28. марта, служио је у Ливну игуман рмањски Сергије (Карановић). Литургији су поред верног народа и свештенства Епархије бихаћко-петровачке, присуствовали и фра Мирослав Иштук, гвардијан самостана Горица и велечасни Анте Видовић из Лиштана. На крају литургије, у пригодној беседи отац Сергије се осврнуо и на лик и дело фра Марка Геле. Дружењу у сали парохијског дома придружили су се и чланови Одбора за Међурелигијску сарадњу из Ливна Фра Ивица Бакетарић, Самир ефендија Ђонлагић и Един ефендија Алић.

Одбор Међурелигијског вијећа БиХ из Ливна био је крајем марта у посети Херцеговини и Црној Гори, што је била својеврсна награда вредним члановима овога одбора, уприличена са циљем бољег упознавања религијских и културних вредности ових крајева. Групу од 27 чланова предводили су верски представници, отац Жељко Ђурица, ефендија Един Јашаревић и фра Ивица Бакетарић.

Слава цркве у Ливну и Губину - празник Успења Пресвете Богородице, коме су посвећене ове две цркве, прослављен је молитвено, уз присуство верног српског православног народа ливањског. Свету Литургију у Ливну служили су отац Александар Рељић, парох граховски, отац Слободан Кљајић, парох гламочки и отац Жељко Ђурица, парох лијевањски, а литургијском слављу присуствовали су војници ОС БиХ, који тренутно бораве у Ливну.

На празник Нерукотвореног Образа Господа Исуса Христа, 29. августа, парох лијевањски и администратор губински отац Жељко Ђурица, служио је свету литургију у цркви Успења Пресвете Богородице у Губину.

Успење Пресвете Богородице у Ливну

У славу Светом Сави - *Свуда где се српски збори, и где живи Србин прави,
уздижу се данас песме, све у славу светом Сави.
Песме ће се ове певат где год једног Срба има,
по кућама и народу, и по Божјим храмовима.*

Ливањски Срби, парохијани, баш као у песми, сваке године прослављају дан нашег првог Архиепископа, просветитеља и учитеља Светог Саве и сећају се његовог лика и дела.

Кларинетисти Стефан и Давид

Светом Сави у славу и част служена је Света Литургија и освећено кољиво и колач које традиционално спремају дечица са својим мајкама. Давид Ковачић је то учинио 2014. године.

У сали парохијског дома, Давид Ковачић и Стефан Ђурица одсвирали су на кларинету Химну Светом Сави, а Ивана Цветковић је са још шест ђака који похађају православну веронауку, спремила представу „Путовања Светог Саве“.

Односи са другим Удружењима

У извршавању својих активности Удружење одржава контакте и консултације са другим удружењима сличног програмског карактера.

Удружење Ливњана и Граховљана из Бачког Јарка

У марту 2014. године ово Удружење Ливњана и Граховљана одржало годишње дружење под називом “Чувајмо завичај од заборава”. Представници Удружења ОМЛ одазвали су се позиву и присуствовали овом дружењу.

Са друге стране, представници Удружења Ливњана и Граховљана, господин Чедомир Вујановић и госпођа Бојана Ђуран, узвратили су посету присуством Четвртој седници Скупштине Удружења ОМЛ и промоцији књиге Буда Симоновића, *Огњена Марија ливањска*, одржаној у Београду.

УГ Јадовно 1941 Бања Лука, Београд

Током 2014. године поштована је установљена пракса двају удружења да се, присуством представника, међусобно уважавају организовани скупови. Тако су представници Удружења ОМЛ, између осталог, присуствовали организацији парастоса Јадовничким новомученицима који је служен 24. јуна 2014, у бањалучком Храму Христа Спаситеља.

Крајем године, 22. децембра, у организацији УГ Јадовно 1941 Бања Лука, Београд и студентске организације Факултета политичких наука Универзитета у Београду, одржана је трибина под називом: *Зашто негујемо културу заборава*, на којој је излагање и презентацију имла и председник УО Удружења Гордана Достанић.

Председник УГ Јадовно 1941, др Душан Басташић присуствовао је парастосу жртвама у Ливну, свечаности поводом обнове цркве у Рујанима, промоцији књиге *Огњена Марија ливањска* у Београду, а како смо већ навели у овом Извештају, промоцију у Бања Луци УГ Јадовно 1941 подржало је као суорганизатор.

Оба удружења преко својих интернет страница обавештавају јавност о одржавању битних манифестација у организацији удружења.

Удружење СНД Пребиловци

Слична, добра сарадња успостављена је и са удружењем СНД Пребиловци. Удружење ОМЛ огласило је преко своје интернет странице одржавање Изложбе Пребиловци у КЦ Нови Сад, 17. новембра, а њеном отварању су присуствовали представници УО и Подружнице Нови Сад.

Такође, Удружење ОМЛ придружило се, писаним саопштењем, подршци председнику удружења СНД Пребиловци, Миленку Јахури, којом се осуђују починиоци који су му нанели увреде на националној основи, током посете родном селу, Пребиловци.

Сабрање

Председник Управног одбора Удружења ОМЛ, Гордана Достанић, почасни члан Удружења парох лијевањски Жељко Ђурица, као и представници Подружнице Бања Лука, Ацо Радета и Ранко Радета присуствовали су Првом Сабрању удружења, невладиних организација, потомака и поштовалаца српских жртава ратова у 20. веку, под називим „Сјећање није довољно“, одржаном 3-5. октобра на Козари.

Сабрање су иницирали и организовали Удружење „Јадовно 1941“ и Организација породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила Републике Српске, а подржали Министарство просвјете и културе Републике Српске, Министарство културе и информисања Србије и град Приједор.

Његово Преосвештенство Епископ бихаћко-петровачки, Господин Атанасије поздравио је и благословио почетак скупа пригодном беседом. Представници двадесет удружења представили су циљеве и рад својих удружења, кроз презентације и филмове.

Начелним прихватањем и потписивањем Протокола о сарадњи и заједничком деловању на пројектима од националног значаја, Сабрање је прерасло у неформалну организацију, мрежу сарадника са заједничким деловањем на плану ширења истине о страдању Срба у 20. веку.

Удружење ОМЛ потписало је Протокол и постало члан ове организације, а представник Удружења, Гордана Достанић је изабрана са члана Координационог одбора Сабрања.

Учесници Сабрања „Сјећање није довољно“, на Козари

Промоција и маркетинг

У циљу илустративног приказивања рада Удружења, као и баштине ливањских Срба, Удружење је, у складу са могућностима, припремало прикладан материјал презентован на скуповима у организацији Удружења.

Плакати-постери и видео филм

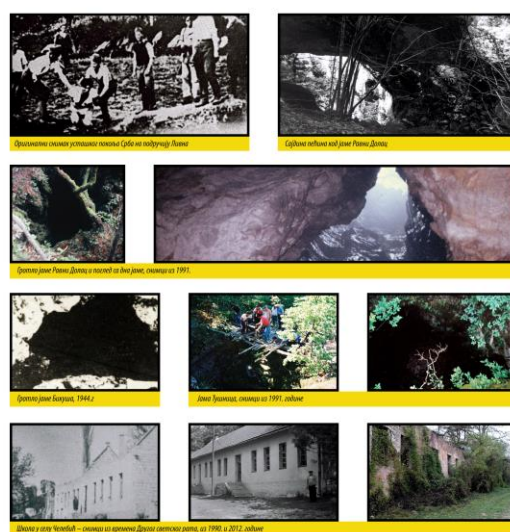
Уз презентације књиге Буда Симоновића *Огњена Марија ливањска*, припремљено је 6 (шест) тематских плаката-постера:

- Стратишта ливањских Срба;
- Догађаји и слике рата;
- Преживели;
- Ексхумација и сахрана 1991;
- Споменици и
- После 50 година.

ЕКСХУМАЦИЈА И САХРАНА 1991. ГОДИНЕ

НЕКА ОД БРОЈНИХ СТРАТИШТА ЛИВАЊСКИХ СРБА

Изглед два плаката-постера

Такође, за наступе са темом страдања ливањских Срба у Другом светском рату припремљен је петнаестоминутни видео филм о страдању у НДХ и ексхумацији жртава из динарских јама 1991. године, претежно од снимака из приватне архиве Буда Симоновића.

Од штампаних плаката за поједине догађаје, Удружење је израдило плакат за промоцију књиге *Огњена Марија ливањска* у Бања Луци, као и за Трибину посвећену годишњицама ливањске православне цркве и школе, оджану у Сурчину.

Носач плаката (Roll up)

Компанија Новице Милошевића, Принт ин плус из Београда, донирала је за потребе Удружења стојећи носач великих плаката, такозвани рол-ап, на који је постављен плакат Трибине о годишњицама цркве и школе у Ливну, одржане у Сурчину.

Календари и флајери

Од промотивног материјала Удружење је крајем 2014. године, од Радомира Ињца и његове штампарије Сајнос доо Нови Сад, добило донацију у од 500 комада флајера са основним информацијама о раду Удружења и започетим пројектима, као и стоне календаре за 2015. годину са фотографијама Ливањског поља.

Обавештавање чланства и јавности

Обавештавање чланства и јавности о програму и циљевима Удружења, његовом раду, конкретним пројектима и акцијама одвија се превасходно преко интернет странице www.omlivanjska.com која се редовно ажурира вестима и догађајима из Удружења и парохије Лијевањске.

Поред редовних информација везаних за рад Удружења и Парохију лијевањску, путем своје интернет странице Удружење пружа и одржане информације о догађајима које организују друга удружења, а укључило се и у апеле општег националног карактера у време пролетњих поплава, као што је позив за помоћ поплавленима.

Помоћ поплавленим подручјима: Обновимо библиотечки фонд

Снага Удружења ОМЛ је слаба да суштински помогне људима пострадалим у катастрофалним поплавама. Ипак, велика катастрофа која је задесила људе у нашој земљи није могла остати без реакције Удружења, које је тим поводом покренуло акцију **обнове библиотечког фонда обреновачке основне школе „Јован Јовановић Змај“**, чији је комплетни фонд књига уништен поплавама.

На жалост, на позив упућен члановима путем електронске поште и интернет странице, да се прикупе књиге прикладне библиотеци основне школе, није било одзива.

Facebook група Удружења

Оливера Радета отворила је групу на Facebook-у за потребе Удружења ОМЛ.

Закључак

Сагледавањем Плана рада за 2014. годину, као и информација и података из овог Извештаја, може се закључити да је Удружење већину планираних задатака извршило.

Ипак, задовољство које доноси добро обављен посао није потпуно имајући у виду да нису у потпуности реализовани сви постављени задаци. И у овом Извештају, као и прошлогодишњем можемо констатовати: недовољну активност неких чланова Удружења, слаб одзив акцијама и позивима на скупове, па чак и седницама Скупштине Удружења, изостанак мотивације неких координатора исл.

Удружење и даље нема свој пословни простор и адресу на којој би се одвијали и повремени неформални сусрети, размењивале идеје и разговарало о започетим пословима, ван редовних, формалних скупова органа Удружења.

Током 2014. године такође је забележено донаторство од стране лица која немају предачке, породичне или друге везе са подручијем Ливањског поља, што само указује на чињеницу да се рад Удружења запажа и у круговима који нису блиски Ливањцима. Пријатељи који су на разне начине помогли и подржали рад Удружења и реализацију његових планова заслужују поштовање и захвалност наших чланова, али и свих Срба Ливањског поља.

Одређени број чланова Удружења посебно се ангажовао на: обезбеђењу простора за одржавање разних скупова Удружења, изради пропагандног и рекламног материјала, штампаних материјала (докумената, аката исл), чувању архиве Удружења, обезбеђењу корисних контаката важних за рад Удружења, дистрибуцији поште исл., чеме су непосредно допринели подизању квалитета рада и угледа Удружења.

Иако изостављамо именовање појединаца, свако од наших добротвора и пожртвованих чланова препознаће свој допринос за који се и овом приликом посебно захваљујемо.

**УПРАВНИ ОДБОР
УДРУЖЕЊА ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА**

**Гордана Достанић,
Председник Управног одбора, ср**

ПЛАН РАДА ЗА 2015. ГОДИНУ

За већину активности, које је Удружење ОМЛ започело у 2014. години, предвиђена је фазна реализација током периода дужег од годину дана, док одређене активности дефинисане актима Удружења имају карактер сталних активности. Из тог разлога План рада за 2015. годину претежно садржи наставак рада на пословима и пројектима дефинисаним и започетим у претходној години.

За релазацију појединих задатака, Удружење именује координатора, чију улогу је непромењена у односу на првобитно дефинисану и односи се на:

- формирање тима за реализацију задатка,
- руковођење свим активности у оквиру задатка,
- повремено извештавање чланова УО о начину рада, као и
- предлагање УО неопходних промена у односу на оквире које је УО поставио својом одлуком.

Управни одбор може извршити замену/промену именованог координатора. Подружнице, што се нарочито односи на Подружницу Бања Лука, могу реализацију планом постављених активности вршити именовањем координатора Подружнице, који ће на реализацији послова деловати у сагласности са координатором именованим од стране Скупштине Удружења.

Током 2015. године Удружење ће своје расположиве ресурсе ангажовати на следећим пословима:

○ Оснивање подружница

Оснивање подружнице Удружење ће понудити Ливњацима и/или њиховим потомцима који данас живе на подручју градова Приједор, Бијељина, Суботица исл.

Рок: до септембра 2015. године

Координатор: Дијана Ковачић

○ Оснивање сеоских одбора

Усвојени циљеви Удружења, као: проширење базе чланства, подизање значаја и ефикасности рада Удружења, опсежније ширење обавештења о започетим и реализованим пословима, дефинисање посебних активности везаних за одређено село Ливањског поља исл, и даље препознају као прихватљиву неформализовану организациону јединицу Удружење на нивоу села, Одбор села, на челу са председником.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

Нарочито ће се обратити пажња на оснивање одбора села Губер, Чапразлије, Врбица и Губин имајући у виду потребу почетка радова на:

- сређивању православног гробља у Губеру,
- реконструкције споменика у Чапразлијама,
- сређивању парохијског дома у Губину и надгробних споменика оцу Ристу Ћатићу и Сајковчанима који су међу првима страдали од усташа и
- уређења парохијског дома у Врбици за потребе коначишта.

Рок: континуирано

Координатори: Управни одбор

○ Санација цркве Успења пресвете Богородице у Ливну

За потребе санације цркве Успења пресвете Богородице у Ливну израђен је и од институција надлежних за заштиту споменика културе на нивоу Босне и Херцеговине одобрен Пројекат санације. Како је реч о финансијски захтевним радовима, Удружење је своје ангажовање определило на помоћ у санацији најкритичнијих делова, како би се спречило даље пропадање цркве и сачувале вредности које припадају цркви (иконе, библиотека и сл).

У току 2015. године Удружење ће започети радове на санацији и изради фасаде цркве.

Рок: септембар 2015.године.

Координатор: Жељко Ђурица

○ Санација и завршетак Спомен костурнице у Ливну

Реализација овог задатка је такође фазна. Трећа фаза, планирана за 2015. годину, подразумева радове на унутрашњости костурнице, што укључује: осликавање зидова, израду и постављање спискова страдалих и сл.

У оквиру послова извршења овог задатка биће израђен детаљан план радова са предрачуном.

Рок: јули 2015.

Координатор: Бранко Лаганин и Милош Дамњановић

○ Обнова цркве Покрова пресвете Богородице и православног гробља у Рујанима

Црква Покрова пресвете Богородице у Рујанима делимично је обновљена након грађанског рата, као и радовима изведеним током прве фазе у 2014. години. У 2015. години приступиће се изради плана и предрачуна за поправку и санацију оgrade православног гробља у Рујанима.

Рок: октобар 2015.

Координатор: Милош Дамњановић

○ **Обнова цркве и сређивање гробља у Голињеву**

Након извршене прве фазе, која је подразумевала чишћење терена, за текућу годину планира се почетак друге фазе обнове цркве у Голињеву, што подразумева израду плана тј. пројекта подизања цркве на темељима старе цркве, као и успостављање контакта са потомцима почивших на православном гробљу у Голињеву ради сређивања гробља.

Рок: до октобра 2015.године

Координатор: Милош Дамњановић и Синиша Јагодић

○ **Санација Спомен гробља на Барјаку-Челебић**

У реализацији треће фазе радова током 2015. године и даље ће се ангажовати чланови одбора Челебић. Радови подразумевају израду списка-именика свих страдалих у школи у Челебићу и јами Бикуши, који ће бити постављен на страни споменика окренутој ка унутрашњости гробља.

Такође, планира се израда споменика страдалим Челебићанима у рату 90-тих година 20.века и његово постављање на православном гробљу у Челебићу.

Рок: август 2015.

Координатор: председник одбора Челебић

○ **Православна гробаља у насељима општине Ливно**

Ова активност подразумева: успостављање контакта са житељима села, као и потомцима покојника у циљу постизања договора о условима кошења гробаља, поправци споменика, подизању или поправци ограде и сл.

Рок: континуирано

Координатори: председници сеоских одбора

- ***Поправка гробља Кусача у Радановцима***

Друга фаза сређивања гробља Кусача у Радановцима извршиће се у складу са планом даљих радова и извора њиховог финансирања које ће Удружењу доставити Одбор Радановци.

Рок: до октобра 2015.године

Координатор: Мирко Вујановић

○ Обележивање и обнова масовних стратишта/споменика

Реализација ове активности подразумева израду документа који садржи:

- попис масовних стратишта/споменика;
- детаљан опис обележија/споменика над стратиштем из ранијег периода (пре рата деведесетих);
- тренутно стање обележије/споменика;
- могућност приступа стратишту.

Након тога израдиће се детаљан план и предлог начина реконструкције обележија/споменика и редослед израде, као и начин постављања путоказа.

Рок: континуирано до 2016. године.

Координатор: Управни одбор

○ Помен страдалим Србима Ливањског поља 1941. године

Овај задатак се састоји од више скупова активности, што подразумева:

- *Одржавање годишњих парастоса у: Ливну, Бања Луци, Београду и на Барјаку*

Одржавање годишњег парастоса Србима страдалим на Огњену Марију 1941. године, установљено је, у наведеним местима, претходних година. Удружење ОМЛ стараће се о адекватном обавештању јавности о месту и времену одржавања помена, како би се парастоси омасовили.

Рок: јули 2015.

Координатор: Управни одбор

- *Посета Ливну и присуство парастосу страдалим Србима 1941. године*

Реализација овог задатка подразумева: анкетирање и израду списка потенцијалних путника, организацију превоза, израду трошковника и дефинисање цене по особи исл.

Рок: 29. јули 2015.

Координатор: Дијана Ковачић

○ Трибине и јавни наступи

Организацијом тематских трибина и јавних наступа Удружење има намеру да обележи јубиларне годишњице од значаја за живот и културу српског православног становништва са подручија Ливна, као и промоцију књига са тематиком из живота Срба Ливањског поља.

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

У 2015. години, Удружење ће организовати трибину под називом:

- ***“Образовање и школство Срба Ливањског поља”***

Трибина/промоција књиге о школству у Ливну, која је у припреми, биће одржана у Ливну.

Рок: октобар 2015. године

Координатор: проф др Бранко Докић

- ***Припрема изложбе “Срби на подручју Ливањског поља”***

За реализацију овог задатка неопходно је прикупљање и припрема изложбеног материјала који ће обухватити слике живота Срба на ливањском подручју, као и одабир стручних особа историјског и етнографског профила.

Изложба ће имати посебне целине: демографија и миграције; страдање у 20. веку; културна и верска баштина.

Рок: новембар 2015. године

Координатор: Гордана Достанић

- ***Издавање књиге *Огњена Марија ливањска*, на енглеском језику и њена промоција, као и доштампавање петог издања (на српском)***

На пословима издавања књиге Буда Симоновића, *Огњена Марија ливањска*, на енглеском језику, Удружење ће настојати да обезбеди штампу и дистрибуцију књиге, као и промоцију у српским клубовима и удружењима у дијаспори.

Имајући у виду да је пето издање књиге *Огњена Марија ливањска* готово распродато, Удружење ће, у складу са својим могућностима, настојати да обезбеди његово доштампавање.

Рок: до краја 2015. године

Координатор: Гордана Достанић и Ђорђе Јовић

○ **Дружење Срба Ливањског поља**

Повремено виђање и дружење позитивно утиче на одржавање присних и чврстих веза некадашњих комшија и пријатеља из детињства и старог краја. Те везе могу допринети и проширењу чланства, подизању степена ефикасности рада и извршења планираних задатака на нивоу који ће задовољити очекивања чланова Удружења.

Организацијом сусрета Срба Ливањског поља Удружење ће у 2015. години настојати да уметничким програмом подсети учеснике на родни крај.

Рок: јуни 2015. године

Координатор: Драган Гађиновић

- *Организација дружења “на отвореном”*

Дружење “на отвореном” је један од задатака који у протеклој није реализован. Покушаћемо да то учинимо у 2015. години уз “програм” који ће подсетити на некадашњи живот у завичају, такмичење у чобанским играма исл.

Рок: септембар 2015.године

Координатор: Управни одбор

○ Формирање база података и архива Удружења

Ова активност је континуираног карактера, а у поступку њене реализације је неопходно успоставити контакте са појединцима, али и институцијама (архиви, музеји, институти исл.) Србије и Српске, у циљу сагледавања грађе коју те институције поседују, као и прибављања стучних савета о дефинисању грађе, начину њеног прикупљања, архивирања исл. Такође, пожељно је хармонизовати делове Удружења са другим удружењима грађана са подручја од Ливна до Грахова која имају у плану (или су реализовала) сличне активности.

Ова активност реализоваће се изградом више различитих база података, као:

- *расељених Ливњака и потомака*

Израда ове базе података започиње дефинисањем јединствене форме образаца доступног јавности ради попуњавања, а који је део посебне електронске апликације.

Рок: завршетак апликације април 2015; унос података: континуирано

Координатори: Сава Шуња и Оливера Радета

- *страдалих ливњских Срба у ратовима у 20. веку (по категоријама: војници, цивили, заробљеници...)*

Рок: континуирано

Координатор: Александар Радета

- *логора, јама и других стратишта*

Рок: континуирано

Координатор: Ранко Радета

УДРУЖЕЊЕ ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА

- *етнографке и етнологске баштине*

Ова база подразумева сакупљање предмета и рукотворина и или њихових фотографија, опис начина употребе и израде, као и записивање књижевног народног стваралаштва, опис музичких инструмената и снимак музичког стваралаштва исл.

Рок: континуирано

Координатори: Жељко Ђурица и Јасна Вујчић

- *архив Удружења*

Формирање архива Удружења је дугорочан посао, који се започиње прикупљањем оригиналних, скенираних или копираних докумената, записа, фотографија и сл. историјског и демографског карактера везаних за живот Срба са подручја од Ливна до Грахова.

Рок: континуирано

Координатори: Синиша Јагодић и Јасна Вујчић

○ Божично и васкршње даривање

Реализација овог задатка обухвата прибављање информација неопходних за утврђивање ажурних података о броју деце старости до 18 година, као и самохраних старачких домаћинстава којима ће Удружење упутити пакете поводом божичних и ускршњих празника.

За даривање деце поводом Васкрса 2015. године, Удружење ће сагледати могућност организовања екскурзије са обиласком објекта културног, верског и традиционалног значаја за Србе.

Координатор: Управни одбор Удружења

Рок: април/мај и децембар 2015.

○ Евидентирање имовине у власништву Православне црквене општине Лијевно у Ливну (парохије у Ливањском пољу)

Током 2015. године Удружење ће дефинисати пројекат Пописа имовине парохија: Лијевно, Врбица, Губин и Црни Луг – према историји власништва парцеле (стање на дан 01.01.2015; почетно стање на дан 1.12.1914; евиденција конфисковане имовине; премеравање и укињижба имовине парохија). Пројекат подразумева предрачун трошкова и дефинисање институција и појединаца, стручних сарадника на пројекту.

Рок: мај 2015. године

Координатор: Управни одбор

○ Информисање и административно правна помоћ за питања повратка и регулисања имовинско правних односа

За пружање помоћи члановима у погледу административно правне помоћи, регулисања имовинско правних односа исл, Удружење не располаже стручним и другим ресурсима. Ипак, имајући у виду да су питања од значаја за расељену популацију везана за акта која доносе државни органи, те да се информисање јавности одвија јавном објавом на званичним интернет страницама тих органа, као и да се регулисање одређених имовинских питања спроводи јавним конкурсима, Удружење ће преко своје интернет странице обавестити чланство и пружити формална тумачења начина пријављивања, попуњавања образаца и сл.

Такође, за прибављање правних писмена, Удружење ће настојати да обезбеди лице које ће бити на услузи расељеним лицима за обављање ових и других административних послова.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

○ Контакти са државним и институцијама локалне самоуправе

За побољшање услова живота и остварење других захтева од значаја за повратак расељених Срба, континуирани задатак Удружења је успостављање контаката са органима локалне самоуправе општине Ливно, као и институцијама Републике Српске и Федерације БиХ, а у смислу поправке или изградње инфраструктурних објеката и других питања од значаја за живот у ливањским селима насељеним претежно српским становништвом.

Рок: континуирано

Координатор: Управни одбор

О фазама реализације појединих задатака, као и њиховом коначном завршетку, Управни одбор ће обавештавати чланство и јавност периодичним извештајима и фотографијама путем интернет странице Удружења и електронском поштом, као и детаљним извештајем са финансијским стањем на Скупштини Удружења. На исти начин, чланство и јавност ће редовно бити обавештавани о приложницима и прилозима прикупљеним за појединачне активности.

**УПРАВНИ ОДБОР
УДРУЖЕЊА ОГЊЕНА МАРИЈА ЛИВАЊСКА
Гордана Достанић,
Председник Управног одбора, ср**